

Příprava kohezní politiky 2028+

Dne 16. 7. 2025 zveřejnila Evropská komise první balíček návrhů nařízení pro období 2028–2034.

- Klíčovými nařízeními jsou:
 - [Nařízení, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2028-2034 \(VFR\) – v gesci MF;](#)
 - [Nařízení ke sledování rozpočtových výdajů a výkonnostnímu rámci – v gesci MMR;](#)
 - [Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov a námořní problematiku, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a kterým se mění nařízení \(EU\) 2023/955 a nařízení \(EU, Euratom\) 2024/2509 \(nařízení o EF a NRPP\) – v gesci MMR;](#)
 - Dále byla zveřejněna sektorová legislativa, např.
 - [nařízení k EFRR/FS/Interreg – v gesci MMR](#)
 - [návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí program „AgoraEU“ na období 2028–2034 a zrušují nařízení \(EU\) 2021/692 a \(EU\) 2021/818 – v gesci MK \(spolugestorem je ÚV ČR\)](#)
- **Všechny legislativní návrhy jsou dostupné zde: [EU budget 2028-2034](#).**
- Další informace jsou dostupné z: [Rozpočet EU na období 2028–2034: priority, financování a přínosy pro veřejnost - Evropská komise](#).
- Shrnující [prezentace k prvnímu vysvětlení víceletého finančního rámce a stanovisko Civil Society Europe](#).
- **Finalizace rámcových pozic za ČR k výše uvedeným návrhům je do 10. září 2025 pro jednání vládního V-EU.**
- Některé části legislativy spadají do „negoboxu“, tj. byly vyčleněny do tzv. hranatých závorek, a bude se o nich rozhodovat jednomyslně na úrovni Evropské rady.
- Návrhy legislativy představují zásadní změnu v architektuře evropských fondů. Místo mnoha samostatných fondů a operačních programů vzniká jeden zastřešující **Evropský fond (EF)**, který pokrývá oblasti od hospodářské soudržnosti přes zemědělství až po bezpečnost. Veškeré programování bude probíhat prostřednictvím jediného strategického dokumentu – **Národního a regionálního partnerského plánu (NRPP)**. Tento plán bude následně realizován prostřednictvím reformu, investic.
- **Interreg** má vlastní plán a vyčleněnou alokaci v rámci EF. Současně EK navrhuje **Nástroj EU** jako rezervu pro reakci na krizi. MMR-NOK v hierarchii tohoto modelu zůstává v roli koordinační a nově bude také řídit celou implementaci NRPP. Prozatím se neví, se kterými DGs se budou plány vyjednávat.

- Klíčovou změnou je přechod na **výkonnostní model**. Pro ČR to znamená větší flexibilitu a odpovědnost za nastavení pravidel a efektivní plnění cílů, nicméně ČR se bude snažit prosadit i zachování nákladového modelu, kde je to vhodné.
- MMR-NOK upozornil, že **příprava NRPP** a související záležitosti (příprava informačního systému, propojení se společnou zemědělskou politikou...) musí **vycházet z aktuální podoby návrhů legislativy**. Není možné čekat s přípravou na finální znění. Bude snaha maximálně stavět na současné osvědčené implementační struktuře s přihlédnutím na nové požadavky, není cílem kompletně budovat od nuly.
- MMR-NOK upozornil, že ČR se dlouho snažila o rozvolnění pravidel ze strany EK, aby si mohla nastavit taková pravidla, která by odpovídala specifickým potřebám ČR. Nedoporučuje proto nyní vyžadovat taková doplnění nařízení, která by v důsledku komplikovala nastavení NRPP na národní úrovni.

K návrhu nařízení o EF a NRPP:

Cílem tohoto návrhu nařízení je zřízení Evropského fondu pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov a námořní problematiku, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034, který by měl přispět ke zlepšení soudržnosti mezi prioritami EU a vnitrostátními a regionálními opatřeními.

Ustanovení uvedená v návrhu nařízení by měla podle EK **zjednodušit a zefektivnit systém implementace fondů a reagovat na nově vznikající politické priority**. Dále jsou v návrhu nařízení stanovena pravidla pro čerpání prostředků z Fondu a obsah národního a regionálního partnerského plánu (NRPP). Specificky jsou také upravena pravidla pro oblast Společnou zemědělskou politiku (SZP) a rybářství.

Provádění EF bude monitorováno prostřednictvím výkonnostního rámce platného pro víceletý finanční rámec na období 2028–2034, který je detailně popsán v samostatném návrhu nařízení o výkonnostním rámci. **Celková alokace pro NRPP je stanovena ve výši 865 mld. EUR**, z toho na SZP a rybářství (podpora příjmů) je vyčleněno 295,7 mld. EUR, na hospodářskou, územní a sociální kohezi včetně rybolovu, venkovských komunit a cestovního ruchu je vyčleněno 453,0 mld. EUR, pro potřeby Interreg je vyčleněno 10,3 mld. EUR, pro migraci, řízení hranic a bezpečnost je vyčleněno 74 mld. EUR (z toho 34,2 mld. EUR v rámci NRPP, 25,2 mld. EUR v rámci Nástroje EU, 14,7 mld. EUR pro decentralizované agentury Frontex a Europol mimo alokaci pro NRPP).

Odbor lidských práv a ochrany menšin ÚV ČR (OLP) získal spolugestorství nad článkem 6 (partnerství) a články 54-56 (monitorovací výbor) nařízení o EF a NRPP, která aktivně připomínkoval, komentovali jsme i znění článku 3. Dne 15. srpna se uskutečnilo jednání zmocněnkyně vlády pro lidská práva K. L. Šimáčkové a vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny L. Fukové a ředitele OLP a ředitele odboru rovnosti žen a mužů (RRP) s MMR, kde se naše požadavky znovu diskutovaly – kolegové z genderu a romských záležitostí řešili zejména horizontální principy (čl. 7-9). Diskutována byla i otázka partnerství.

Navrhovali jsme doplnit do čl. 6 odst. 2 ustanovení, dle kterého členské státy **přidělí v relevantních případech odpovídající podíl zdrojů z fondu na budování správních kapacit sociálních partnerů a organizací občanské společnosti**. Tato formulace vychází z osvědčeného přístupu v rámci současného programového období a reflektuje zásadní roli sociálních partnerů a organizací občanské společnosti při prosazování hodnot Unie, včetně demokracie, právního státu a základních práv. Recitál 24 nařízení NRPP uvádí, že princip partnerství je klíčovým prvkem provádění fondu NRPP a měla by být zajištěna kontinuita s principem partnerství v současném období. Na základě výše uvedeného jsme toho názoru, že by tato úprava měla být zachována. Návrh však nebyl z rozhodnutí MMR promítnut do

rámcové pozice (to je příliš velká míra detailu), ale na základě příslibu MMR by měl být zohledněn až přímo do instrukce, až se na pracovní skupině začnou jednotlivé články probírat.

K čl. 55. Na základě jednání s dalšími rezorty navrhlo MMR v rámcové pozici uvést, že „ČR nesouhlasí s tím, aby byl v monitorovacích výborech počet partnerů vyšší než zástupců“. Proti tomu jsme se ohradili a žádali naopak do RP doplnit následující větu „ČR požaduje přinejmenším zastoupení stejného počtu partnerů jako zástupců „řídících orgánů“ a zprostředkujících subjektů“. MMR ve snaze dospět ke kompromisu navrhlo následující znění: ČR bude požadovat vyjasnění pojmu „the relevant Member State authorities“. Z pohledu ČR není zřejmé, zda tento pojem zahrnuje i např. věcné odborníky daných ministerstev. Poté, kdy bude vyjasněno, kdo je dle nařízení považován za partnera a kdo za „řídící orgán“ pak bude ČR prosazovat **vyvážené zastoupení partnerů**.

Dále jsme prosazovali **rozšířit specifické cíle EF o participaci obecně**, tzn. doplnit slovo **participation**, případně slousloví *democratic participation* do článku 3 odstavce 1. písm. e). Současné znění, které explicitně odkazuje pouze na participaci mladých lidí (youth participation), považuje ČR za nedostatečné a zužující. Jedná se totiž o klíčový prvek pro udržení a rozvoj otevřené, demokratické a inkluzivní společnosti a významně přispívá k odolnosti evropské demokracie. Tento náš požadavek byl do rámcové pozice propsán.

Dále jsem byly do RP k NRPP na naši žádost do sekce "**Pozice zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samosprávy, nestátních neziskových organizací a dalších relevantních aktérů**" propsány informace, které jsme získali v rámci sběru podnětů k návrhu víceletého finančního rámce EU pro období 2028-2034. Ten probíhal od 25. července 2025 do 11. srpna 2025. Jeho cílem bylo získat od nestátních neziskových organizací (NNO) zpětnou vazbu na předložený návrh jako celek. Výsledky dotazníkového šetření byly propsány do rámcové pozice k NRPP a jsou následující:

Centrum pro dopravu a energetiku, z.s. spolu s dalšími organizacemi zdůrazňuje nutnost zakotvení principu skutečného partnerství ve všech EU fondech a zajištění přístupu občanské společnosti k financím nejen přes program AgoraEU. Partnerství musí být reálné, s maximálně 50 % hlasovým podílem státu v rozhodovacích procesech. Dále je třeba umožnit všem partnerům plnohodnotnou účast prostřednictvím zpřístupnění financí z OP Technická pomoc i neziskovému sektoru.

Asociace pracovní rehabilitace, z. ú. vítá návrh víceletého finančního rámce EU 2028–2034 a zdůrazňuje nutnost systematické podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP). Prioritami jsou programy pracovní integrace OZP využívající nástroje pracovní rehabilitace, prevence ztráty pracovní schopnosti, celoživotní vzdělávání a sociální inovace propojující zdravotní, sociální a pracovní oblast. Podpora OZP musí být pevnou součástí NRPP v rámci ESF, jinak nelze naplnit cíle spravedlivé a inkluzivní Evropy.

Další nestátní neziskové organizace zdůrazňují význam podpory klimatické spravedlnosti, udržitelné transformace venkova, důsledné uplatňování principu „nepůsobuj významnou újmu“ a vyloučení podpory fosilních projektů či intenzivního zemědělství. Vyzdvihují také zvýšení prostředků na boj proti chudobě a vyloučení, což je zásadní i pro podporu romské komunity. Zdůrazňují nutnost podpory systematického rozvoje wellbeingu dětí a mladých lidí, včetně školních psychologů, podpůrných týmů, vzdělávání pedagogů a spolupráce s rodiči. Zároveň požadují zjednodušení administrativy, aby financování bylo dostupné i menším organizacím a reagovalo na rozmanité potřeby komunit.

Kromě RP začalo již vyjednávání. Počínaje 5. září 2025 bude návrh nařízení o Evropském fondu a NRPP projednáván v **Ad hoc pracovní skupině k víceletému finančnímu rámci - Národní a regionální partnerství** / AH PS VFR NRPP), v angličtině Ad hoc Working Party on the Multiannual Financial Framework / AHWP MFF (National and Regional Partnerships). Pro jednání se připravují instrukce pro zástupce ČR.

Do **instrukce** pro jednání výše zmíněné skupiny na **5. září** jsme navrhli doplnit následující odstavec týkající se partnerství. Ale nenavrhli jsme zařadit do části „návrh na vystoupení“.

ČR si je vědoma, že princip partnerství je klíčovým prvkem provádění fondu NRPP a že je potřebné, aby členské státy zajistily vyvážené zastoupení partnerů v monitorovacích výborech. V této souvislosti ale ČR požaduje vyjasnění pojmu „the relevant Member State authorities“. Dále si je ČR vědoma, že plnohodnotnou účast všech partnerů je možné zajistit v relevantních případech přidělením odpovídajícího podílu zdrojů z fondu na budování správních kapacit sociálních partnerů a organizací občanské společnosti.

A dále spolu s kolegy z OLP a Odboru rovnosti žen a mužů k základním podmínkám:

Závěrem a vzhledem k tomu, že dochází k zásadní změně v pojetí mechanismů kondicionalit, a to významnou redukcí počtu podmínek a zánikem konceptu tematických základních podmínek, ČR bude požadovat vysvětlení či další informace o tom, jak budou zajištěny klíčové strategické vazby a dosaženo reformních změn v rámci nového modelu. Dosavadní model základních podmínek v oblasti lidských práv a rovnosti (zejm. v oblasti genderové rovnosti, začleňování Romů či zohledňování potřeb osob se zdravotním postižením) považovala ČR za efektivní nástroj pro prosazování základních hodnot EU. Z pohledu ČR je zásadní zajistit, aby nový model nadále představoval účinné prosazování těchto hodnot na úrovni EU.

Do **instrukce** pro jednání výše zmíněné skupiny na **11. září** jsme navrhli následující text (žlutě):

Although the draft regulation supports the development of administrative capacities (after being excluded during the 2021–2027 period), **CZ believes that this concept should be expanded to include the necessary development of absorption capacity. CZ would like to request clarification on why the explicit wording and support for capacity building of social partners and civil society organisations, previously included in Article 8(2) of the Common Provisions Regulation (EU) 2021/1060, has been removed from the current draft.** CZ is of the opinion that it is necessary to support absorption primarily in case of smaller municipalities or smaller applicants in general, as their ability to prepare a sufficient number of quality projects is limited compared to larger entities.

CZ requests that in Article 3(1)(e) the word participation, or alternatively the phrase democratic participation, be added. Limiting the text to youth participation is seen as insufficient, since broader participation is essential for an open, democratic and inclusive society and for strengthening European democracy.

Indikativní harmonogram jednání pracovní skupiny, resp. projednávání dalších článků, a rámcové pozice byly členům VEU zaslán e-mailem dne 9. září a 18. září.